

УДК 336.2

ОЦІНКА ДІЮЧОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Косторной С.В., к.е.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: The changes in the tax system of agricultural enterprises are investigated. The sums of the fixed agricultural tax in 2014 and the single tax in 2015 are compared. The directions of agricultural enterprises taxation improvement are offered.

Key words: agricultural enterprises taxation, fixed agricultural tax, single tax, VAT.

Постановка проблеми. Оподаткування має значний вплив на розвиток будь-якої галузі, зокрема і сільського господарства, яке має стратегічне значення для України. Система оподаткування сільськогосподарських підприємств зазнала істотних змін з 2015 року, але вона потребує удосконалення з метою стимулювання розвитку галузі та збільшення надходжень до місцевих бюджетів.

Основні матеріали дослідження. Основними податками, які сплачували до бюджету підприємства аграрного сектору економіки України станом на 2014 рік, були фіксований сільськогосподарський податок, податок на додану вартість, податок на доходи фізичних осіб (в якості податкового агента), плата за землю, а також екологічний податок [1].

З 2015 року фіксований сільськогосподарський податок було скасовано, а замість нього впроваджено єдиний податок для сільськогосподарських товаровиробників (четверта група платників). При цьому змінився порядок визначення бази оподаткування – впроваджено її індексацію.

Для платників єдиного податку четвертої групи розміри ставок податку зросли в 3 рази в порівнні зі ставками фіксованого сільськогосподарського податку 2014 року, і тепер становлять, зокрема, для ріллі, сіножатей і пасовищ - 0,45 %, для багаторічних насаджень - 0,27 %.

В таблиці 1 наведено порівняльний розрахунок єдиного податку для сільськогосподарського підприємства ДП ДГ "Відродження" Мелітопольського району Запорізької області за 2014 та 2015 роки. При незначній зміні площі земель сума податку зросла у 21 раз і склала для ріллі 138 грн. на 1 га. У 2014 році сума податку на 1 га складала 6,5 грн. на 1 га, тобто була абсолютно незначною, що негативно відображалось на наповненні місцевих бюджетів.

Другим напрямом державної підтримки сільського господарства через оподаткування є спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість, який впроваджено тимчасово до 01.01.2018 р. Сутність цього режиму не змінилася – він передбачає акумулювання агропідприємствами сум ПДВ на спеціальних рахунках, відкритих в установах банків у порядку, затвердженому КМУ [2].

**Порівняння розрахунку фіксованого сільськогосподарського податку
ДП ДГ "Відродження" у 2014 році та єдиного податку в 2015 році**

Категорія земельних ділянок	Площа, га	Грошова оцінка 1 га с/угідь, грн.	Ставка податку, %	Сума податку, грн.
2014 рік				
Рілля	4090	4356	0,15	26724,06
Багаторічні насадження	28	4665	0,09	117,56
Загальна сума нарахованого ФСП на 2014 рік				26841,62
2015 рік				
Рілля	4074	30574,76	0,45	560527,08
Багаторічні насадження	28	18646,00	0,27	1409,64
Землі водного фонду	2	30574,76	1,35	825,52
Загальна сума нарахованого єдиного податку на 2015 рік				562762,24

Головною перевагою спеціального режиму ПДВ є те, що сільгоспвиробники можуть акумулювати на спецрахунок значний обсяг коштів, формуючи суттєвий ресурс підтримки сільськогосподарського виробництва. Цей ресурс перевищує обсяги прямого бюджетного фінансування. За 2014 рік ДП ДГ "Відродження" перерахувало до бюджету ПДВ в розмірі 43615 грн., а на спецрахунок для подальшого використання на виробничі цілі – 920974 грн.

Висновки. У 2015 році відбулося збільшення податкового навантаження на сільськогосподарські підприємства через заміну фіксованого сільськогосподарського податку на єдиний податок. Подальше вдосконалення цього податку можливе за рахунок встановлення більш жорстких критеріїв для підприємств, які бажають використовувати цей режим оподаткування (обмеження за рівнем доходу, площею, видами діяльності). Спецрежим ПДВ є найсуттєвішою формою державної підтримки сільськогосподарських підприємств в Україні. Його відміна у 2018 році може призвести до збитковості більшості сільськогосподарських підприємств. Враховуючи стратегічну важливість сільського господарства для України цього не можна допустити. Важливою є розробка дієвого механізму підтримки аграрного сектору економіки.

Література.

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2011 р. № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/11-2011-п>